

ת"פ 65828/06/20 - מדינת ישראל נגד מוטי אבגן

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

ת"פ 65828-06-20 מדינת ישראל נ' אבגן

4 אפריל 2022

לפני כבוד השופט בני שגיא, סגן נשיא

המאשימה:

מדינת ישראל

על-ידי ב"כ עו"ד בן צור

באמצעות פרקליטות מחוז תל-אביב (פלילי)

נגד

הנאשם: מוטי אבגן

על-ידי ב"כ עו"ד אחמד מסרי

גזר דין

כללי

1. הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעבירות כדלקמן: הפקרה אחרי פגיעה, עבירה לפי סעיף 64(א)(ב) לפקודת התעבורה [נוסח חדש] (להלן - פקודת התעבורה); נהיגת רכב ברשלנות או בקלות ראש אשר גרמה לחבלה של ממש, עבירה לפי סעיף 62(2) יחד עם סעיף 38(2) לפקודת התעבורה; שיבוש מהלכי משפט, עבירה לפי סעיף 244 לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן - חוק העונשין); והחזקת סם לצריכה עצמית, עבירה לפי סעיף 7(א)+(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח חדש], תשל"ג-1973 (להלן - פקודת הסמים).

הודאת הנאשם ניתנה במסגרת הסדר טיעון בגדרו תוקן כתב האישום, אך מבלי שגובשה הסכמה לעניין העונש. הנאשם הופנה לשרות המבחן עובר לשמיעת הטיעונים לעונש, והוגשו בעניינו שני תסקירים.

עמוד 1

עובדות כתב האישום המתוקן

2. על-פי עובדות כתב האישום המתוקן, ביום 4.5.20 בשעה 21:30 או בסמוך לכך, נהג הנאשם ברכב מסחרי מסוג "פיאט דוקאטו" הרשום על-שם חברת אבגן טרייד אין בע"מ, ברח' דרך חיל השריון בתל-אביב, מצפון לדרום, בואכה צומת הרחובות חיל השריון ובן-צבי. הכביש בו נהג הנאשם הוא דו-סטרי וכולל חמישה נתיבי נסיעה, לכל כיוון, המופרדים ביניהם באי תנועה בנוי. הנאשם נהג בנתיב הימני ביותר בכביש, כאשר באותו מועד פעלו הרמזורים בצומת באופן תקין. עובר ובסמוך לנהיגתו של הנאשם ברכב השתמש הנאשם בלא היתר, בסם מסוכן מסוג קוקאין. תנאי מזג האוויר ששררו באותו מועד היו תקינים, והגם שדובר בשעת חושך, תאורת הרחוב פעלה והאירה היטב את הצומת.

הנאשם הגיע לצומת כשאור הרמזור בכיוון נסיעתו הוא אדום, ועצר את רכבו כשהוא ראשון בטור, בנתיב הימני ביותר בכביש, על סף קו העצירה. במקביל, הגיע אל הצומת מכיוון מזרח למערב אדם תק, יליד 1994 (להלן - המתלונן) כשהוא רכוב על אופנוע. משהתחלף אור הרמזור בצומת בכיוון נסיעתו של המתלונן, החל המתלונן בנסיעה עם האופנוע בנתיב השלישי בכביש ונכנס לצומת.

על אף העובדה כי אור הרמזור בכיוון נסיעתו של הנאשם היה אדום, החל הנאשם לפתע בנסיעה מהירה, ונכנס אל הצומת כשהוא חוסם את נתיב נסיעתו של המתלונן. כתוצאה מהחסימה, התנגש המתלונן בעוצמה במרכז הצומת בחזית האופנוע ודופן שמאל של רכב הנאשם, והוטח אל הכביש. מיד בסמוך לאחר התאונה, הגביר הנאשם את מהירות נסיעת הרכב, ונמלט לכיוון דרום, תוך שהוא מותיר מאחור את המתלונן הפצוע ואת האופנוע ההרוס.

לאחר שהנאשם נמלט ממקום התאונה, הגיע לאור יהודה, הסתיר את הרכב בקצה רחוב ללא מוצא, ועזב רגלית את המקום, בכוונה להכשיל ולשבש את החקירה המשטרתית בעניין תאונת הדרכים בה היה מעורב. זהותו של הנאשם כנהג הרכב אשר גרם לתאונת הדרכים ולהפקרתו של המתלונן בזירה, נחשפה, מקץ מספר שעות, אודות לחקירת המשטרה.

משחשש הנאשם שמעורבותו בתאונה תתגלה, ובטרם יצרה עימו המשטרה קשר, הסגיר עצמו למשטרה ביום 5.5.20 בשעות הצהריים.

המתלונן פונה מזירת התאונה כשהוא סובל מקשיי נשימה, מכאבי גב, ובחדר המיון אובחן כסובל מחבלות ושבירים במרפק יד ימין ובברך רגל שמאל. נוכח קשיי הנשימה, נזקק המתלונן להמשך אשפוז בבית החולים, וזאת לצורך ניתוח הכנסת נקז לבית החזה, לשם ניקוז האוויר.

טיעוני הצדדים לעונש

3. התביעה עמדה בטיעוניה על חומרת מעשיו של הנאשם אשר מצאה ביטוי ראשוני בשימוש בקוקאין (שימוש אשר לא מיוחס לנאשם ככזה שגרם לתאונה), המשיכה בתאונת הדרכים אשר נגרמה באשמתו הישירה, ושיאה

בהימלטות הנאשם מהזירה והפקרת המתלונן. נטען כי הנאשם פגע במעשיו במגוון ערכים מוגנים, ובהם הערך של מתן עזרה לזולת, הגנה על חייהם של המשתמשים בדרך, תקינות הליכי החקירה והערכים המוגנים הנפגעים כתוצאה משימוש בסמים, ובהם שמירה על בריאות הציבור. נטען כי העובדה כי החבלות שנגרמו למתלונן אינן חמורות הן בגדר "נס", ואין בהן כדי לגרוע מהמסקנה בדבר היותה של התנהגות הנאשם כזו הנעדרת אמות מידה מוסריות בסיסיות.

התביעה סקרה בטיעוניה פסקי דין רלוונטיים, ועתרה לקביעת מתחם הנע בין 20 ל- 36 חודשי מאסר.

באשר לעונש המתאים לנאשם, נטען כי בהינתן העובדה כי אין לחובתו הרשעות קודמות, וכי התנהלותו לאורך השנים הייתה נורמטיבית, ניתן להסתפק בקביעת עונש מתאים המשקף את השליש התחתון של המתחם המוצע, אך שלא יפחת מתקופת מאסר בת שנתיים לצד הטלת רכיבי ענישה נלווים בדמות מאסר מותנה, פסילת רישיון, קנס ופיצוי.

4. הסנגור עמד בטיעונו על הנסיבות יוצאות הדופן שהובילו לתאונה. הוסבר כי אין מדובר בנאשם אשר ניסה "לגנוב" את הרמזור, אלא במי שאין חולק שעצר בקו העצירה, והמתין בסבלנות למופע האור הירוק בכיוון נסיעתו (הסנגור ציין כי על-פי תיעוד מצלמות הצומת, מדובר בהמתנה בת 36 שניות). נטען כי כניסתו של הנאשם לצומת נבעה מטעות אשר עלולה להיות מנת חלקם של נהגים רבים, שעה שהם מתקרבים לצומת מרובה נתיבים ורמזורים.

גם את רכיבי ההפקרה והשיבוש ביקש הסנגור לראות בפרופורציה הנכונה (לשיטתו), ונטען כי אין המדובר בהפקרה שבוצעה באזור מבודד אלא בצומת מרכזי בעיר תל-אביב, כך שהיה ברור כי המתלונן יזכה לטיפול רפואי מיידי על-ידי כוחות הצלה שיוזעקו למקום. ביחס לעבירת השיבוש, הוסבר כי זו התמצתה בהותרת הרכב באור יהודה, אך מבלי שהיה ניסיון כלשהו לטשטש את סימני הזיהוי שלו, וממילא מספר שעות לאחר מכן, הסגיר הנאשם עצמו לתחנת המשטרה, וזאת עוד לפני שקיבל הודעה בדבר חשיפת זהותו. לשיטת הסנגור, ניתן לראות בצירוף הנסיבות שתוארו, ככזה המשקף פאניקה נקודתית, אך גם הפנמה והבעת חרטה לאחר שעות ספורות.

אף הסנגור הציג פסיקה מטעמו, ונטען כי השילוב שבין הנסיבות הייחודיות של המקרה דנן, לבין מדיניות הענישה, מאפשר לקבוע מתחם הנע בין 6 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות לבין 18 חודשי מאסר לריצוי בפועל. עוד ביקש הסנגור ליתן משקל משמעותי להליכי השיקום, ולהליך ה"צדק מאחה" כפי שיפורט בהמשך.

5. הנאשם בדברו האחרון הביע חרטה על מעשיו.

וכך מהפרוטוקול:

"כב' השופט (בוכה) סליחה שאני מתרגש. אני יודע שמה שעשיתי הוא מאוד מאוד חמור, ושאני עזבתי את הזירה של האירוע, שלא עזרתי, שלא הגשתי עזרה. אני יודע. אני מתחרט על כך. מאוד קשה לי כל התקופה, ואני יודע שגם לנפגע

יש לו שם "אדם". גם לאדם זה מאוד קשה. אני בהתחלה ניסיתי ליצור קשר. החוקר אמר לי שאסור לי ליצור איתו קשר ולא להיות איתו בקשר. מאוד כואב לי שאני לא יודע עד היום מה שלומי. חשוב לי יותר לבקש סליחה ממנו. אני כל החיים שלי, איך שאני זוכר את עצמי מגיל מאוד קטן, אני עובד משעות הבוקר עד שעות הלילה המאוחרות (בוכה). מעולם לא חשבתי שאמצא בכזו סיטואציה, זו בושה. אם אבא שלי ז"ל היה בחיים לא הייתי עומד פה היום. הוא היה כועס עלי כי זה לא נכון ולא כך עושים. אני שוב מבקש סליחה מאדם, מבית המשפט, אני לא חשבתי אי פעם שדבר כזה יכול לקרות לי. אני למדתי המון בשנה וחצי האחרונות הללו. אני יודע שהדבר הזה הוא לא נכון והוא פסול. אני לא יושן בלילות כל התקופה הזו, וכל הזמן שואל את השאלה איך עשיתי דבר כזה? איך אני, מוטי, עשיתי דבר כזה? בנושא הסמים, זו הייתה מעידה חד פעמית עקב האובדן של אבא שלי והדיכאון שהייתי שרוי בו. אני נתתי לאחר כל התהליך הזה, עברתי בדיקות שתן, תמיד יצאתי נקי. אני מוכן בכל עת שיחליטו לתת שוב בדיקות שתן ולעשות את הכל. כמו שהעורך דין שלי אמר, אני לקחתי אחריות מהרגע הראשון. אני לא אמרתי זה לא אני, לא אמרתי דברים שהם לא. תמיד אמרתי את האמת, ולכך גדלתי וחונכתי. לקחתי אחריות לגבי התאונה ולגבי העבר שלי. ברגע שהגיע הצו של בית המשפט שאני אמור לשלם כסף, שילמתי, למרות שמצבי הכלכלי מאוד קשה. שילמתי ועשיתי הכל כדי שאני אוכל לפצות את אדם. אני מבקש באמת, שוב פעם סליחה, מחילה. אני מוכן לעשות כל דבר כדי לטפל בבעיה. כמו שקצינת המבחן שלי אמרה שיש קבוצות שם מדברים על הנושא, ביקשתי ממנה שתרשום אותי לכזו קבוצה. אני מוכן לעשות את הכל, וכל מה שצריך והכל על-מנת לטפל בבעיה זו. באמת זו פעם ראשונה, ואני אומר ואחרונה, שאני עומד בכזה מקום ובכזה מעמד. אני מבין את הנפשות הפעולות של כולם, ואני גם מבין את הכעס של הפרקליטות ואת הכעס של אדם, שאני בטוח שאם הייתה לי אי פעם אפשרות לפגוש בו, לבקש סליחה, לשאול לשלומי, כשלי אסור ליצור עימו קשר. אני באמת הייתי רוצה לשאול לשלומי ולבקש את סליחתי. כב' השופט, אני מהיום שאני זוכר את עצמי, אני בן אדם שהחלתי לעבוד בגיל 7. אני מהבוקר עד שעות הלילה המאוחרות עובד, מתפרנס בכבוד, מכבד את כולם. באמת מקטן ועד גדול, אם זה ספקים בחו"ל, ואם זה ספקים בארץ ואם לקוחות, בכל הענפים פה בארץ. אני מתנצל ולוקח אחריות. אתם צודקים שעשיתי את זה. לא אמרתי לרגע שאני לא עשיתי את זה. נכון, שיש הרבה מאוד דברים שנאמרו ונרשמו, שהם לא נכונים, אבל אנחנו כאן לא כדי להתווכח. כל מה שחתמתי חתמתי, ואני רוצה כבר לטפל בבעיה ולהביע התנצלות בפני אדם. כב' השופט, תודה שהקדשת לי את הזמן וגם לפרקליטות ולכולם. תודה".

6. ראיתי להדגיש כבר עכשיו כי דבריו של הנאשם נשמעו במסגרת ישיבת הטיעונים לעונש שהתקיימה ביום 12.10.21, ובעקבות דברים אלה, ניתנה על-ידי ההחלטה הבאה: "טרם גזירת הדין ולאור דברי הנאשם והבעת רצונו הנראית אותנטית לחלוטין, להביע התנצלותו בפני קורבן העבירה, ראיתי להורות לשרות המבחן לבחון אפשרות לקיום הליך ממוקד של "צדק מאחיה", ולהגיש לעיוני תסקיר משלים בהקשר זה בלבד". אעמוד בהמשך על התכנים שעלו מהתסקיר הראשון וכן מהתסקיר הנוסף שהתמקד, כאמור, בדיווח אודות הליך ה"צדק מאחיה".

דין והכרעה

קביעת מתחם העונש ההולם

7. בתי המשפט עמדו פעמים רבות על החומרה שבעבירת ההפקרה והפגיעה של עבירה זו בערך המוגן של קדושת החיים, והצורך להילחם בתאונות הדרכים.

ראו לעניין זה ע"פ 5729/09 לוי נ' מדינת ישראל (27.4.2010):

"הפקרת אדם לאחר תאונה יש בה מימד חמור במיוחד. מימד זה בא לידי ביטוי בפן הבלתי מוסרי אשר מתנוסס מעל מעשה קשה זה. זהו אותו פן אשר מזעזע את הנפש ומעורר את סלידתנו העמוקה. 'הנורמה של איסור על הפקרה, מעבר לתכליתה להגן על הנפגע ולהקל על אכיפת החוק ביחס לנהגים עבריינים, נועדה לעגן במשפט את החובה המוסרית החלה על אדם המעורב באירוע פוגעני לסייע לזולתו שנפגע, לדאוג לשלומו ולהציל את חייו. חובה מוסרית זו קיבלה לבוש משפטי מחייב במסגרת חוק המשקף קיומה של אמנה חברתית המושתתת על יסודות של אתיקה וערכים אנושיים. היא משקפת התפתחות בתפיסה בדבר החובה להושיט עזרה לאדם המצוי בסכנה בכלל, ולנפגע בתאונה בפרט. היא מרחיבה את החובה החוקית של אדם להושיט עזרה לאדם אחר המצוי בסכנה' (ע"פ 5000/08 סומך נ' מדינת ישראל (22.3.2009))."

לעניין העבירה של שיבוש מהלכי משפט, הערכים המוגנים שנפגעים הם הגנה על סדרי השלטון והמשפט, שמירה על תקינות וטוהר ההליך המשפטי, כיבוד ערכאות שיפוטיות, חשיפת האמת, עשיית משפט צדק ושמירה על שלטון החוק.

בהקשר זה יפים הדברים שנאמרו בע"פ 8721/04 אוחנה נ' מדינת ישראל (17.6.2007):

"תכליתן המרכזית של נורמות אלה, והאיסור על שיבוש מהלכי משפט בכלל זה - הינה להגן על טוהר ההליך השיפוטי ועל תקינותם של ההליכים המשפטיים, ולהבטיח קיומה של מערכת תקינה של עשיית משפט צדק, הראויה לאמון הציבור".

8. בבואי לבחון את עוצמת הפגיעה בערכים המוגנים המושפעת, במישורין, מהנסיבות הקשורות בביצוע העבירה, ראיתי ליתן משקל לשתי קבוצות נתונים, אשר בראשונה יש כדי להעצים את הפגיעה בערכים המוגנים, ובשנייה יש כדי למתנה.

בקבוצת הנסיבות המעצימה את הפגיעה בערכים המוגנים, ראיתי להתייחס לנתונים הבאים:

ראשית, הפגיעה ברוכב האופנוע התרחשה אגב עבירת תעבורה חמורה של כניסה לצומת באור אדום.

שנית, בניגוד לתאונת דרכים בין שתי מכוניות, בה לעיתים יש קושי לעמוד על עוצמת הפגיעה במעורבים השונים, הרי במקרה דנן, מדובר בפגיעה של רכב ברוכב אופנוע שהוטח לכביש, ומכאן החומרה היתרה הנעוצה בהפקרתו.

שלישית, יש ליתן משקל לטיב הפגיעות במתלונן, ובענייננו - לחבלות אותן ספג, ובצורך בניתוח לצורך הכנסת

נקז לבית החזה לשם ניקוז האוויר.

רביעית, התנהלותו העבריינית של הנאשם לא התמצתה אך בהימלטות מן המקום (ובאופן זה - בשיבוש הליך החקירה) אלא בהסתרת רכבו בעיר אחרת, בקצה רחוב ללא מוצא.

בקבוצת הנסיבות הממתנת את הפגיעה בערכים המוגנים, ראיתי להתייחס לנתונים הבאים:

ראשית, כניסתו של הנאשם לצומת הייתה לאחר המתנה "רגילה" באור האדום, כך שעל פני הדברים, נראה כי מדובר בטעות ולא בסיטואציה בה אדם מתקרב לצומת במהירות ומנסה "לגנוב" את הרמזור.

שנית, לא נעשו במקרה דנן פעולות על-מנת להסוות או לטשטש את זהות הרכב, ופעולת השיבוש התמצתה בהסתרתו.

שלישית, הנאשם הסגיר עצמו למשטרה מספר שעות לאחר האירוע, ועוד טרם יצרה עימו המשטרה קשר.

לטעמי, מדובר בנתון משמעותי הממתן את הפגיעה בערכים המוגנים. אין בכך כמובן כדי לאפשר לנאשם לחסות תחת הפטור הקבוע בחוק העונשין, אולם ברור כי קיימת הבחנה משמעותית בין נאשם הנמלט מזירת תאונה, מסתיר ומטשטש את זהות רכבו ונתפס רק לאחר חקירת משטרה מאומצת לבין נאשם הנמלט מזירת תאונה, מסתיר את רכבו, אך מספר שעות מאוחר יותר מתעשת, מתייצב בתחנת המשטרה ומקבל אחריות על מעשיו.

9. סקירת מדיניות הענישה הנוהגת מלמדת, כי קיימת קשת רחבה של מקרים הנבדלים זה מזה בנסיבותיהם ובמדרג חומרתם, ובהקשר זה מצאתי להפנות לפסקי הדין הבאים:

ע"פ 335/18 פלוני נ' מדינת ישראל (22.4.2018) - המערער הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות הפקרה לאחר פגיעה ונהיגה בזמן פסילה, בכך שפגע עם חזית רכבו בקטין, אשר חצה את הכביש מימין לשמאל לפני רכב חונה, ונמלט מן המקום מבלי להזעיק עזרה. כתוצאה מהתאונה נגרמו לנפגע חבלות ופגיעות שונות. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 10 ל- 40 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם 15 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון קיבל את הערעור על חומרת העונש וקבע, כי נסיבותיו האישיות החריגות והקשות של המערער מצדיקות התחשבות והקלה בעונשו, ומשכך העמיד את עונשו של המערער על 10 חודשי מאסר בפועל.

ע"פ 3258/16 וולקוב נ' מדינת ישראל (22.1.2017) - המערער הורשע, לאחר ניהול הוכחות, בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה, בכך שפגע עם משאיתו ברוכב אופניים ונמלט מהמקום. כתוצאה מהתאונה נגרמו לנפגע חבלות קשות. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 12 ל- 48 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם 15 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון דחה את הערעור על חומרת העונש.

מקרה זה חמור מענייננו, וזאת בהינתן העובדה כי הנאשם באותו מקרה נהג במשאית ופגע ברוכב אופניים, אך בעיקר נוכח הפער בין עוצמת החבלות.

ע"פ 748/15 מגור נ' מדינת ישראל (4.5.2015) - המערער הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של נהיגה בפסילה ובהפקרה לאחר פגיעה, בכך שפגע חזיתית בהולכת רגל בת 85, שבכיוון חצייתה דלק אור אדום ברמזור. המערער המשיך בנסיעה ועזב את המקום בלי להזעיק עזרה. כתוצאה מהתאונה נגרמו לנפגעת חבלות חמורות. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 10 ל- 30 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם 13 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון דחה את ערעורו על חומרת העונש.

מקרה זה חמור מענייננו, וזאת בהינתן הפער בין חומרת פציעותיה של הולכת הרגל לבין טיב פציעותיו של המתלונן בענייננו.

ע"פ 3754/14 גורמזנו נ' מדינת ישראל (11.11.2014) - המערער הורשע על יסוד הודאתו בעבירה של הפקרה לאחר פגיעה, בכך שפגע בהולך רגל שחצה את הכביש, ונכנס לנתיב נסיעתו. מיד לאחר התאונה עצר המערער את רכבו, הבחין בהולך הרגל השרוע פצוע קשה על הכביש ואף על פי כן נמלט בנסיעה מהמקום מבלי להזעיק עזרה. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 18 ל- 60 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם 18 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון קיבל את הערעור בחלקו וקבע, כי בית המשפט המחוזי החמיר עם הנאשם בהשוואה למדיניות הענישה בה נקטו בתי המשפט לאחר התיקון במקרים דומים של הפקרה אחרי פגיעה, ולפיכך קבע מתחם עונש שנע בין 12 ל- 40 חודשי מאסר בפועל, ועונשו של המערער הופחת ל- 14 חודשי מאסר בפועל.

ע"פ 3304/14 פראן נ' מדינת ישראל (21.10.2014) - המערער הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירת הפקרה אחרי פגיעה ובעבירת נהיגה מעבר למהירות המרבית המותרת, בכך שפגע בשני הולכי רגל ונמלט מהמקום. כתוצאה מהתאונה נגרמו לנפגעים חבלות חמורות. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 15 ל- 40 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם 18 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים. בית המשפט העליון דחה את הערעור, אך לעניין העונש קבע מתחם עונש שנע בין 10 ל- 30 חודשי מאסר בפועל, ועונשו של המערער הופחת ל- 14 חודשי מאסר בפועל.

גם מקרה זה חמור מענייננו בהינתן העובדה כי מדובר בשני נפגעי עבירה ובחבלות משמעותיות יותר.

ת"פ (מחוזי ת"א) 6618-08-20 מדינת ישראל נ' חיים (13.9.2021) - במקרה זה שהתברר בפניי, הורשע הנאשם על יסוד הודאתו בעבירות של הפקרה לאחר פגיעה (לפי סעיף 64א(ג) לפקודת התעבורה); נהיגת רכב בקלות ראש אשר גרמה לחבלה של ממש, נהיגה ללא רישיון וללא ביטוח, שיבוש הליכי משפט והשמדת ראיה. הנאשם באותו אירוע לא הוסמך מעולם לנהיגה, פגע בעודו רוכב על קטנוע בקטינה בת 7, אשר חצתה את הכביש במעבר חציה, ולאחר מכן נמלט מן המקום, תוך שהסתיר את קטנועו, ובהמשך, פירק את חלקיו השונים על-מנת לטשטש את זהותו. הקטינה נזקקה לניתוח, וחווה התדרדרות משמעותית במצבה הנפשי ובאיכות חייה בעקבות האירוע. במקרה זה, ועל יסוד כלל

השיקולים שפורטו בגזר הדין, קבעתי מתחם הנע בין 19 ל- 41 חודשי מאסר, והטלתי על הנאשם 20 חודשי מאסר לריצוי בפועל לצד רכיבי ענישה נלווים.

ת"פ (מחוזי ת"א) 24445-12-19 מדינת ישראל נ' לוק (18.5.2021) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של הפקרה לאחר פגיעה ונהיגת רכב בקלות ראש אשר גרמה לחבלות של ממש, בכך שפגע בעוצמה עם חזית מכוניתו בהולך הרגל אשר חצה את הכביש במעבר חצייה, ונמלט מהמקום. כתוצאה מהתאונה נגרמו לנפגע חבלות קשות. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 9 חודשי מאסר ל-40 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם 15 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.

ת"פ (מחוזי ב"ש) 61890-02-19 מדינת ישראל נ' אלגלאוי (9.5.2021) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו בעבירות של נהיגה ללא רישיון נהיגה בתוקף ונהיגה ללא ביטוח, כאשר ביחס לעבירה המרכזית של הפקרה לאחר פגיעה כפר הנאשם תחילה וניהל הוכחות. בטרם הסתיימה פרשת ההגנה ביקש לחזור בו מכפירתו ולהודות גם בעבירת ההפקרה, אך בחלופה המקלה יותר של העבירה. בית המשפט המחוזי החליט להרשיע את הנאשם בעבירת ההפקרה שיוחסה לו בכתב האישום, בכך שבשעת לילה מאוחרת נהג ופגע עם חזית רכבו בחלק האחורי של אופני המנוח ונמלט מן המקום. כתוצאה מהתאונה המנוח נחבל באופן קשה ומצא את מותו באופן מיידי. מספר ימים לאחר מועד קרות התאונה, הנאשם הסגיר עצמו, בעקבות פעולות לאיתורו שבוצעו על-ידי משטרת ישראל. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 12 ל-36 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם 18 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.

ת"פ (מחוזי י-ם) 54059-08-16 מדינת ישראל נ' עמר (17.10.2017) - הנאשם הורשע על יסוד הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של הפקרה לאחר פגיעה, נהיגה בקלות ראש או ברשלנות, נהיגה ללא רישיון, עקיפה לפני מעבר חצייה ונהיגה ללא ביטוח, בכך שעקף במהירות רכב אחר שעמד בצד ימין של מעבר החצייה ואפשר להולכי רגל לחצות את הכביש, פגע בקטין בעת שחצה את הכביש ונמלט מן המקום. כתוצאה מהתאונה נגרמו לנפגע חבלות קשות. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 18 ל-42 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם 26 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.

ת"פ (מחוזי חי') 45887-06-15 מדינת ישראל נ' סביחאת (13.2.2017) - הנאשם הורשע על-פי הודאתו במסגרת הסדר טיעון בעבירות של הפקרה לאחר פגיעה, נהיגה בקלות ראש, וגרמת נזק לגוף ולרכוש, בכך שסטה לימין הכביש, פגע במתלון והעיפו אל עבר חומת בטון סמוכה. לאחר התאונה, הנאשם לא עצר את רכבו ונמלט מהמקום. כתוצאה מהתאונה נחבל המתלון בכל חלקי גופו ונדרש לטיפול ואשפוז בבית חולים. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 12 ל-40 חודשי מאסר בפועל, והשית על הנאשם 15 חודשי מאסר בפועל, לצד עונשים נלווים.

אשר למדיניות הענישה הנוהגת בעבירת השיבוש, הרי שבתי המשפט התייחסו לחומרה הגלומה בעבירה זו, בדמות השתת ענישה מוחשית. טווח הענישה הנוהג הינו רחב ותלוי נסיבות. עיון בפסיקה מלמד, כי מתחם העונש ההולם לעבירה זו נע בין ענישה ללא רכיב מאסר לבין מספר חודשי מאסר בפועל (ראו: ת"פ (מחוזי י-ם) 56093-12-11 מדינת ישראל נ' אלמליח (15.1.2013)).

יש אף ליתן את הדעת לקשר שבין עבירת ההפקרה לעבירת השיבוש, וראה בעניין זה ע"פ 7936/13 לוי נ' מדינת ישראל, פס' 41 (16.12.14):

"לא בנקל ניתן להבחין בין מי שבאמת ובתמים הפקיר נפגע בזירת תאונת דרכים מחמת דחק נפשי שלא איפשר לו להושיט עזרה, לבין מי שלגביו אין מדובר אלא בכסות ובתירוץ להימלטותו. במידה מסויימת ניתן להבחין בין מפקירים שנוקטים צעדים מעשיים נמרצים על מנת למלט עצמם מאחריות, כגון תיקון נזקים, שיבוש הליכי חקירה, השפעה על עדים, לבין מפקירים שהטראומה נתנה בהם את אותותיה, בתגובות פיזיות ונפשיות, סערת רגשות, כאב, ואלה - על-פי רוב - מסגירים את עצמם כעבור שעות או ימים אחדים".

קביעת מתחם העונש ההולם - סיכום

10. על יסוד כלל השיקולים שפורטו לעיל, ראיתי לקבוע מתחם הנע בין 11 חודשי מאסר ל- 34 חודשי מאסר.

קביעת העונש המתאים ללא שיקולי שיקום

11. דומה כי לא הייתה מחלוקת כי בהינתן נתוניו של הנאשם, יש לגזור את דינו בהתאם לרף התחתון של המתחם.

מסקנה זו מתבקשת נוכח השילוב שבין הנתונים הבאים:

(א) הודאת הנאשם - מדובר במי שקיבל אחריות על מעשיו כבר בחקירת המשטרה, ובהמשך, בפתח ההליך המשפטי, וזאת מבלי שבית המשפט נדרש לשמיעת ראיות. מעבר לחיסכון בזמן ציבורי, יש משקל משמעותי להודאה בהיבט של הפנמת הפסול במעשים, ובמקרה דנן, נראה כי מדובר בנאשם אשר מביע חרטה אותנטית ומכה על חטא;

(ב) אין לחובת הנאשם הרשעות פליליות קודמות - יש לראות בנתון זה כנתון בעל משקל של ממש ביחס למיקומו של הנאשם במתחם העונש ההולם. אציין כי עיון בגיליון הרשעותיו התעבורתיות של הנאשם מלמד כי אין המדובר בגיליון בעל מימד מכביד במיוחד, ורובו המכריע כולל עבירות של ברירת קנס;

(ג) במסגרת הליכים אזרחיים שנוהלו בין הנאשם למתלונן, ובהסכמת הנאשם, שילם הנאשם למתלונן סכום של 60,000 ₪, ובהמשך, במסגרת הליכי "צדק מאחיה" שיפורטו להלן, שילם סכום פיצוי נוסף בסך 10,000 ₪. כמובן, שאין בתשלום פיצוי כדי לזכות "באופן אוטומטי" את המפצה בהקלה, אולם במקרה דנן, נראה כי התנהלות הנאשם במישור זה, משתלבת עם הבעת החרטה וההכאה על חטא, כפי שתוארה לעיל.

(ד) נתונים אישיים מורכבים - מתסקיר שרות המבחן עולה כי מדובר בנאשם בן 46, נשוי ואב לשני ילדים קטינים בני

13, אשר עבד במשך שנים בעסק המשפחתי עם אביו, וחווה בשנים האחרונות קריסה כלכלית, באופן שלאחר פטירת אביו, התמודד עם חובות בסכום של כ- 7 מיליון ₪. הנאשם החל לסבול מחרדות ולחצים, פנה לקבלת טיפול רגשי, וניסה אט אט לשקם את חייו.

12. לאור האמור לעיל, וככל שהייתי נדרש לקביעת עונשו של הנאשם ללא שיקולי שיקום, ומתן משקל לאותו הליך של "צדק מאחה" היה מקום לגזור את דינו של הנאשם בהתאם לרף התחתון של המתחם ולהעמיד את עונשו על 11 חודשי מאסר.

תסקירי שרות המבחן וסקירת הליך "הצדק המאחה" שנערך

13. שרות המבחן סקר במסגרת התסקיר הראשון את נתוניו של הנאשם, כפי שאלה פורטו לעיל. עוד צוין כי שרות המבחן התרשם כי בעקבות ההליך הפלילי התמודד הנאשם עם השלכותיה המורכבות של התאונה, וההליך המשפטי היווה עבורו גורם הרתעה משמעותי. צוין כי התנהלות הנאשם אינה עולה בקנה אחד עם תפיסתו העצמית כאדם חיובי ומיטיב, והוא חש תחושת בושה. השימוש בסם תואר ככזה שסייע לו בהתמודדות עם מות אביו. שרות המבחן התרשם כי הנאשם התפתח בצל אב דומיננטי, התקשה לגבש זהות עצמאית, ומגיל צעיר נענה לציפיות המשפחתיות והשתלב בעסק המשפחתי, אף במחיר פגיעה בהתפתחותו בהתאם לבני גילו, ועל חשבון בחירותיו האישיות. הנאשם היה ממוקד בפן התעסוקתי והתפקודי מתוך צורך לרצות את אביו, כשחלקים אלו היו דומיננטיים והסבו לו לחץ. עם פטירת אביו באופן מפתיע, קיבל על עצמו הנאשם את ההתמודדות עם המורכבות העסקית, ופנה לשימוש בקוקאין כדרך להימנעות מהתמודדות ישירה עם מצבו. שרות המבחן ציין כי הנאשם זקוק למעורבות טיפולית נוכח העומס הרגשי בו הוא נתון, והמליץ על שילובו בהליך שיקומי המתקיים בשרות המבחן.

14. במקביל, ולאור דברי הנאשם במהלך ישיבת יום 12.10.21, סברתי כי יהא זה נכון במקרה דנן, לבחון אפשרות של קיום הליך של "צדק מאחה", וזה אכן קיים.

מעדכון שרות המבחן בדבר ההליך, עלה כי נערך מפגש בין המתלונן לנאשם, במסגרתו תיאר נפגע העבירה באוזני הנאשם את המחירים שגבתה התאונה ממנו ומבני משפחתו, וגילה הבנה גם ביחס לעובדה שהאירוע השפיע באופן משמעותי על הנאשם. המתלונן ביקש להבין את הסיבה בגינה הנאשם לא עצר כדי לסייע לו לאחר הפגיעה. הנאשם תיאר את האירוע, הביע צער כנה על הפגיעה במתלונן, וביקש לשמוע על השפעת התאונה על חייו של המתלונן וחיי בני משפחתו. הנאשם תיאר את השינויים שקרו בחייו בעקבות האירוע, וגילה תובנה ביחס לחומרת מעשיו, תוך ששיתף בתחושות של אשמה, בושה, וייסורי מצפון על התנהגותו בזמן התאונה ולאחריה. במהלך המפגש הודה הנאשם למתלונן על נכונותו לפגוש אותו, וביקש את סליחתו.

שרות המבחן ציין כי המפגש התנהל באווירה מכבדת, כאשר בלטו עוצמת רגשיות של הצדדים, סביב תוצאותיה והשלכותיה הקשות של התאונה. עוד צוין כי המתלונן קיבל מענה לשאלות שהטרידו אותו, והרגיש כי הנאשם מדבר בכנות ומדם ליבו. הצדדים אף הגיעו להסכמה לפיה הנאשם ישלם למתלונן סכום של 10,000 ₪ (בנוסף לסכום הפיצוי

האזרחי (ששולם) וסכום זה הועבר אליו מיד עם סיום המפגש.

מהתסקיר העדכני שהוגש עולה כי ההליך והמפגש עם הנפגע קידמו את הנאשם בכל הקשור להפנמת משמעות הפגיעה והכרה בנזק שגרם, איפשרו לו תחושת כפרה מסוימת, ומכאן חזר שרות המבחן על המלצתו לשילוב הנאשם בהליך טיפולי (הוצעה קבוצה טיפולית המיועדת לנהגים פוצעים) וזאת במסגרת צו מבחן.

15. סעיף 40ד לחוק העונשין, קובע כי בית המשפט רשאי לחרוג ממתחם העונש ההולם היה ומצא כי הנאשם השתקם או כי יש סיכוי של ממש שישתקם.

במקרה דנן, הגעתי למסקנה כי מדובר בנאשם אשר יש סיכוי של ממש שישתקם, וזו מבוססת על מספר נדבכים:

הראשון, הבעת החרטה שגילה הנאשם עת התייצב בתחנת המשטרה, ממנה ניתן ללמוד כי אין המדובר רק במי שניסה לצמצם את "הנזק" בניהול הליך פלילי;

השני, התרשמות שרות המבחן כפי שזו באה לידי ביטוי בשני התסקירים שהוגשו;

השלישי, התנהלות הנאשם בהליך "הצדק המאחה";

הרביעי, התרשמותי האישית מהתנהלות הנאשם בבית המשפט.

השילוב שבין ארבעת נדבכים אלה עם העובדה כי מדובר באדם שהתנהל בצורה נורמטיבית לאורך השנים, מלמד כי מדובר בסיטואציה בה ניתן לקבוע כי קיים סיכוי של ממש שהנאשם ישתקם ולא ישוב ויחזור על מעשיו, כך שניתן להצדיק חריגה מסוימת, גם אם קלה, ממתחם העונש ההולם.

למותר לציין, כי חריגה קלה ממתחם העונש ההולם תאפשר לנאשם לרצות את עונשו בדרך של עבודות שירות, ובאופן זה ניתן יהא להטיל במקביל גם צו מבחן, במסגרתו ימשיך הנאשם בהליך השיקום בדרך שתתווה על-ידי שרות המבחן.

16. לאור כל האמור לעיל, החלטתי להטיל על הנאשם את העונשים הבאים:

א. 9 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות בבית חב"ד, רח' ביאליק 2 נס ציונה.

הנאשם יתייצב ביום 15.5.22 בשעה 08:00 בפני הממונה על עבודות שירות לצורך ריצוי עונשו.

הובהר לנאשם כי היה ולא יעמוד בכללים הנהוגים אצל הממונה, בידי הממונה הסמכות להמיר את תקופת המאסר לכזו שתרוצה מאחורי סורג ובריח.

ב. 6 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום עבירה של נהיגת רכב ברשלנות או בקלות ראש אשר גרמה לחבלה או עבירה של שיבוש הליכי משפט.

ג. 2 חודשי מאסר, אולם הנאשם לא יישא עונש זה אלא אם יעבור תוך שלוש שנים מהיום עבירה על פקודת הסמים.

ד. צו מבחן לתקופה של 12 חודשים. מובהר לנאשם כי היה ויפר את צו המבחן ניתן יהיה להשיבו לבית המשפט, ולגזור את דינו מחדש.

ניתן צו כללי למוצגים 'לשיקול דעת קצין משטרה ו/או התביעה.

זכות ערעור כחוק.

המזכירות תשלח העתק גזר הדין לשרות המבחן ולממונה על עבודות שירות.

ניתן היום, ג' ניסן תשפ"ב, 04 אפריל 2022, במעמד הצדדים.

בני שגיא, שופט

סגן נשיא